

**การศึกษาความพึงพอใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
ใน ต.ทุ่งยั้ง อ.ลับแล จ.อุตรดิตถ์ เพื่อพัฒนาคุณภาพท้องถิ่นอย่างยั่งยืน**
**The Satisfaction Survey of Tourism – Oriented Conservation for
Thung – Yang Sub – district, Lablao District, Uttaradit Province.**

สิทธิพันธ์ ทองศิริ*

Sittinan Thongsiri

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ตำบลทุ่งยั้ง อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ เป็นการศึกษาสภาพแวดล้อม วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นศาสนสถาน และสถานที่ท่องเที่ยวตามธรรมชาติ รูปแบบของการศึกษาเป็นการวิจัยเชิงสำรวจโดยมีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนในพื้นที่ จำนวนทั้งสิ้น 120 คน และผู้มาเที่ยวชมในสถานที่ท่องเที่ยว จำนวน 50 คน ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือ คือ แบบสัมภาษณ์สภาพทั่วไปของตำบลทุ่งยั้ง และแบบสอบถามความเหมาะสม, ความพึงพอใจของสถานที่ท่องเที่ยว และเก็บข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยแบบร้อยละ

การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของชุมชนท้องถิ่น ตำบลทุ่งยั้ง อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ ปัจจุบันยังไม่มีจัดการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบของการท่องเที่ยว ที่ประกอบด้วย 3 ระบบ คือ 1) ทรัพยากรการท่องเที่ยว ซึ่งประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยว 2) การบริการการท่องเที่ยว คือ การบริการ หรือกิจกรรมที่มีผลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในพื้นที่นั้น 3) การตลาดการท่องเที่ยว เป็นส่วนของการความต้องการในการท่องเที่ยว ที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ และประชาชนในพื้นที่ ซึ่งในปัจจุบัน ชุมชนท้องถิ่นตำบลทุ่งยั้ง ไม่ได้ทำตามหลักการข้อที่ 2 และข้อที่ 3 ที่กล่าวมาข้างต้น ดังนั้นหากจะมีการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวอย่างสมบูรณ์จะต้องมีการพัฒนาในทุก ๆ ด้านอย่างต่อเนื่องพร้อมกันด้วย

จากการศึกษาความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของชุมชนท้องถิ่น ตำบลทุ่งยั้ง อำเภอเมือง จังหวัดอุตรดิตถ์ ผลการศึกษาค้นพบว่ามีความเป็นไปได้สูง หากจะมีการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เพราะตำบลทุ่งยั้งนั้นมีความพร้อมในปัจจุบันพื้นฐานทางวัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญา และโบราณสถานที่มีอยู่ในท้องถิ่น ดังนั้นหาก

*มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

สามารถจัดทำโปรแกรมการท่องเที่ยวที่น่าสนใจ โดยมีคณะกรรมการหมู่บ้าน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจท่องเที่ยวภายในพื้นที่ จะทำให้นักท่องเที่ยวเข้าไปเยี่ยมชมอย่างต่อเนื่องทุกฤดูกาลท่องเที่ยว

Abstract

The objective of this Survey study was to explore the possibility of tourism – oriented conservation for Thung – Yang sub – district, Lablao district, Uttaradit province. This focused on the environment, culture, tradition, local wisdom temples, and natural attractions. A set of questionnaires and interview schedules were used for data collection administered with 120 local people and 50 tourists visiting Thung – Yang sub – district. Obtained data were analyzed for finding percentage and mean. Concepts and principles were investigated to support the study.

Nowadays, tourism – oriented conservation in Thung – Yang sub _ district is not systematic in terms of 3 aspects: 1) tourism resources; 2) tourism management and services; and 3) tourism marketing concerning with tourists, entrepreneurs, and local people. This is particularly on the second and third aspects. Thus, all of the three aspects must be continually developed all together for complete tourist attractions.

Results of the study revealed that there was a high tendency for the possibility to develop tourism – oriented conservation for Thung – Yang Sub – district. This was because it riched of unique culture, tradition, local wisdom and sanctuaries. Therefore, it was expected that tourists would visit Thung – Yang sub – district the whole year if interesting tourism programs could be done by village committees, concerned personnel, and tourism entrepreneurs.

คำนำ

การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เป็นแนวความคิดที่เพิ่งปรากฏขึ้นเมื่อไม่นานมานี้ และยังมีการใช้คำภาษาอังกฤษอื่นๆที่ให้ความหมายเช่นเดียวกัน ที่สำคัญได้แก่ Nature Tourism, Biotourism, Green Tourism เป็นต้น อย่างไรก็ตามการท่องเที่ยวดังกล่าวล้วนแต่เป็นการบ่งบอกถึงการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (Sustainable Tourism) โดยมีลักษณะที่สำคัญคือ เป็นการท่องเที่ยวที่ดำเนินการภายใต้ขีดจำกัดความสามารถของธรรมชาติ และต้องตระหนักถึงการมีส่วนร่วมของประชากร ชุมชน ขนบธรรมเนียม ประเพณี ที่มีต่อขบวนการท่องเที่ยว อีกทั้งต้องยอมรับให้

ประชาชนทุกส่วนได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการท่องเที่ยวอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน และต้องชี้แจงภายใต้ความปรารถนาของประชาชนท้องถิ่นและชุมชนในพื้นที่ท่องเที่ยว (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และสิ่งแวดล้อม แห่งประเทศไทย, 2539) สรุปแล้วการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์คือ การท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นธรรมชาติและต่อสิ่งแวดล้อมทางสังคม ซึ่งหมายถึงวัฒนธรรมของชุมชนในท้องถิ่น ตลอดจนโบราณสถาน โบราณวัตถุที่มีอยู่ในท้องถิ่นด้วย (เสรี เวชบุษกร, 2538)

ปัญหาส่วนใหญ่ของแหล่งท่องเที่ยวในตำบลทุ่งยั้ง อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ คือการส่งเสริมให้สถานที่ท่องเที่ยวเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย ขาดการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องและปัญหาทางด้านการเดินทางที่สามารถเดินทางได้เพียงแค่รถส่วนบุคคล ไม่มีรถโดยสารประจำทางที่เพียงพอ ซึ่งก็เป็นอีกปัญหาที่สำคัญและยังรวมถึงสภาพภูมิอากาศด้านสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่พื้นที่ป่าส่วนใหญ่ถูกรุกรานจากชาวบ้านและตัดไม้ทำลายป่าทำให้อากาศร้อน สิ่งเหล่านี้เป็นปัญหาที่ทำให้ผู้วิจัยต้องการศึกษา และวิเคราะห์ ประเมินผลความพึงพอใจของท่องเที่ยวเพื่อสามารถเป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญของตำบลทุ่งยั้งต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อสำรวจและศึกษาสภาพพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยวภายในตำบลทุ่งยั้ง
2. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ความพึงพอใจของแหล่งท่องเที่ยวภายในตำบลทุ่งยั้ง

เครื่องมือและวิธีการศึกษา

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาความพึงพอใจของท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยเลือกพื้นที่ ตำบลทุ่งยั้ง อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ เป็นพื้นที่ทำการศึกษา และการศึกษาครั้งนี้ได้ใช้ตัวแทนของชุมชนท้องถิ่น ประชากรในพื้นที่ เป็นผู้ให้ข้อมูลในประเด็นหลัก รวมทั้งนักท่องเที่ยวที่มาเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวภายในตำบลทุ่งยั้ง โดยบางประเด็นผู้ทำการศึกษาได้ค้นคว้าข้อมูลเสริม เพื่อให้การศึกษานี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และเพื่อการทำความเข้าใจในภาพรวมผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ข้อมูล และแหล่งข้อมูล

1.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ใช้ข้อมูลที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นกับ แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ วัฒนธรรมประเพณีของชุมชนภายในตำบลทุ่งยั้ง จากการสังเกตสภาพทั่ว ๆ ไป และชาวบ้านในชุมชนเป็นผู้ให้ข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์โดยตรงอย่างไม่เป็นทางการ

1.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากเอกสาร สิ่งพิมพ์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หนังสือเป็นข้อมูลพื้นฐาน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

2.1 ประชากรในการศึกษารั้งนี้ คือประชากรที่ผู้วิจัยทำการสุ่มแบบสอบถามแบบอิสระในชุมชนท้องถิ่นตำบลทุ่งยั้ง อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ และผู้ที่มาเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวในท้องถิ่น โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่มตัวอย่างคือ 1)กลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชากรในท้องถิ่นตำบลทุ่งยั้งจำนวน 120 คน และ 2)กลุ่มตัวอย่างที่เป็นคนนอกท้องถิ่นตำบลทุ่งยั้ง จำนวน 50 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Non-Structure Interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้อย่างกว้าง ๆ ล่วงหน้า โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ในลักษณะปลายเปิด โดยใช้สัมภาษณ์กลุ่มประชากรตัวอย่าง 2 กลุ่ม มีหัวข้อสัมภาษณ์ดังนี้

- ข้อมูลทั่วไปของพื้นที่การศึกษาด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมประเพณี และสภาพแวดล้อม

- ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวในชุมชน อาชีพ และภูมิปัญญา

3.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะทางการ (Demographic data) โดยใช้สัมภาษณ์กลุ่มประชากรตัวอย่าง ทั้ง 2 กลุ่ม มีหัวข้อสัมภาษณ์ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของสถานที่ท่องเที่ยว

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อสถานที่ท่องเที่ยว

3.3 ใช้การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม และบันทึกภาคสนามของผู้วิจัย ร่วมกับ กล้องวิดีโอ และกล้องถ่ายภาพ โดยใช้เก็บข้อมูลจากชุมชนท้องถิ่นและมีประเด็นการสังเกตการณ์ 2 ประเด็นคือ

1. ข้อมูลสภาพทั่วไปของชุมชนท้องถิ่นด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมประเพณี และสภาพแวดล้อม

2. การใช้สถานที่ท่องเที่ยวในการทำกิจกรรมต่าง ๆ

4. วิธีการเก็บข้อมูลและการรวบรวมข้อมูล

การศึกษารั้งนี้เป็นการศึกษาการวิจัยเชิงสำรวจ ซึ่งมีการดำเนินการดังนี้

- 4.1 ติดต่อขอความร่วมมือกับ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ทุ่งยั้ง เพื่อขอข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับหมู่บ้าน และเพื่อสร้างความเข้าใจต่อชุมชนมากยิ่งขึ้น

- 4.2 ดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มประชากรด้วยการสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์และการตอบแบบสอบถาม

5. การตรวจสอบและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและตรวจสอบพร้อมกับการรวบรวมข้อมูลตามแนวทางการวิจัยเชิงสำรวจ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมในแต่ละครั้งทำ

การจัดหมวดหมู่ พร้อมกับพิจารณาถึงความสมบูรณ์ของข้อมูล ด้วยการเปรียบเทียบกับกรอบแนวความคิดในการศึกษาและวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยอธิบายถึงสภาพของชุมชนตำบลทุ่งยั้ง ด้านภูมิปัญญาของชาวบ้าน สถานที่ท่องเที่ยว และวัฒนธรรมประเพณี เพื่อให้ได้แนวทางในการวิเคราะห์ที่มีความชัดเจนและเป็นการตรวจสอบความตรงของข้อมูล (Content Validity) อีกระดับหนึ่ง จากการศึกษาทำการวิจัยครั้งนี้มีความเชื่อมั่นว่าข้อมูลได้สามารถตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย และความพร้อมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เพื่อการท่องเที่ยวภายในชุมชนตำบลทุ่งยั้งอย่างยั่งยืนได้เป็นอย่างดี

ผลการศึกษา

สภาพทั่วไปของตำบลทุ่งยั้ง ตั้งอยู่ที่อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ อยู่ห่างจากจังหวัดอุตรดิตถ์ประมาณ 8 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 42.66 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 26,662.5 ไร่ มีลักษณะภูมิประเทศแบ่งได้ 2 ลักษณะคือ ที่ราบลุ่ม ใช้ประโยชน์ในการทำนา ได้แก่บริเวณหมู่ที่ 5 และหมู่ที่ 9 และ ที่ราบดอน ใช้ประโยชน์ในการทำไร่ เช่น หอมแดง ถั่วเขียว บริเวณหมู่ที่ 7 หมู่ที่ 8 หมู่ที่ 10

ประชากรในตำบลทุ่งยั้งมีการประกอบอาชีพเกษตรกรรมควบคู่กับการรับจ้างเป็นส่วนใหญ่ จากจำนวนในวัยแรงงานของตำบลทุ่งยั้ง พบว่าประมาณร้อยละ 80 เป็นแรงงานในภาคเกษตรกรรม ส่วนใหญ่เป็นแรงงานในครัวเรือน การใช้แรงงานของเกษตรกรรมซึ่งมีหลายอาชีพ ในช่วงฤดูฝนก็ทำนา ทำสวน ทำไร่ พอถึงฤดูแล้งส่วนมากจะต้องรับจ้างต่างถิ่น ซึ่งเป็นงานด้านก่อสร้างเป็นส่วนใหญ่ และจะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นบางส่วนเนื่องจากแหล่งน้ำไม่เพียงพอ ทางด้านการเกษตรจึงต้องหันไปประกอบอาชีพอื่นๆ ขนบธรรมเนียม ประเพณีของบ้านทุ่งยั้ง ได้แก่ งานสักการะศาลเจ้าปู่ประตูเมือง งาน ประเพณีอัฐมีบูชา รำลึก หรือพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพพระพุทธเจ้า (จำลอง) ประเพณีลอยกระทง ประเพณีสงกรานต์ เป็นต้น

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis)

จากการรวบรวมข้อมูล สามารถสรุปสถานการณ์ของพื้นที่สภาวะเชิงเศรษฐกิจและสังคม สภาวะแวดล้อม โดยเทคนิค SWOT Analysis ทำให้ได้ข้อมูลศักยภาพในส่วนของตำบลทุ่งยั้งเพื่อกำหนดแนวทางการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาตำบลทุ่งยั้ง ประกอบด้วย จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ SWOT

จุดแข็ง (Streng)	จุดอ่อน (Weakness)
- อยู่ใกล้อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี - มีสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ - ผู้บริหารท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้ง - มีสถานที่ท่องเที่ยวและโบราณสถานหลายแห่ง - องค์การบริหารส่วนตำบลยังอยู่ใกล้ชิดกับประชาชนผู้บริหารมาจากการเลือกตั้ง	- ขาดการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวของชุมชนท้องถิ่น - ขาดการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวท้องถิ่นที่ดี - ประชากรส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร - พื้นที่บางส่วนประสบปัญหาอุทกภัยและภัยแล้ง - การรวมกลุ่มของเกษตรกรยังไม่เข้มแข็งและส่วนใหญ่ยากจน
โอกาส (Opportuniuty)	อุปสรรค (Threst)
- แผนยุทธศาสตร์จังหวัดมีจุดมุ่งหมายให้ท้องถิ่นเพิ่มศักยภาพในตนเองมากขึ้น - หน่วยงานท้องถิ่นมีความต้องการพัฒนาศักยภาพตนเอง - ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลมีความตื่นตัว และมีความพร้อม - ปัจจุบันการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้รับความนิยมสูง	- ระเบียบกฎหมายบางเรื่องไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนากิจการหลักการปกครองตนเองเกินไป - ขาดการวางแผนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชน - ขาดการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่ชัดเจน

สถานที่ท่องเที่ยวในตำบลทุ่งยั้ง แบ่งเป็น

1. แหล่งท่องเที่ยวศาสนสถาน ได้แก่ วัดตลิ่งต่ำ วัดพระแท่นศิลาอาสน์ วัดพระบรมธาตุ
ทุ่งยั้ง

2. แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้แก่ บึงมาย สวนสาธารณะหนองพระแล เวียงเจ้าเงาะ

	
วัดตลิ่งต่ำ	วัดพระแท่นศิลาอาสน์
	
บึงมาย	สวนสาธารณะหนองพระแล

การวิเคราะห์ผลข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อสถานที่ท่องเที่ยว ซึ่งผู้วิจัยได้นำ
ข้อมูลที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามโดยแบ่งเป็นประชากรกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มได้แก่ กลุ่ม
ตัวอย่างที่ 1)ประชากรกลุ่มตัวอย่างในท้องถิ่นจำนวน 120 ชุด และกลุ่มตัวอย่างที่ 2)ประชากรกลุ่ม
ตัวอย่างนอกท้องถิ่น จำนวน 50 ชุด มาทำการวิเคราะห์โดยวิธีแสดงค่าร้อยละ ตามวัตถุประสงค์ของ
วิจัย สรุปตามตารางดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความเหมาะสมของสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นศาสนสถาน วัดพระแท่นศิลาอาสน์

ความพึงพอใจ	ผู้ตอบแบบสอบถาม			
	กลุ่มตัวอย่างที่ 1 จำนวน (คน)	ร้อยละ	กลุ่มตัวอย่างที่ 2 จำนวน (คน)	ร้อยละ
มากที่สุด	68	56.7	28	56
มาก	28	23.3	15	30
ปานกลาง	24	20	7	14
น้อย	-	-	-	-
น้อยที่สุด	-	-	-	-
รวม	120	100	50	100

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นศาสนสถานวัดพระแท่นศิลาอาสน์ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 56.7 และร้อยละ 56 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดงค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความเหมาะสมของสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นศาสนสถาน วัดดลิ่งต่ำ

ความพึงพอใจ	ผู้ตอบแบบสอบถาม			
	กลุ่มตัวอย่างที่ 1 จำนวน (คน)	ร้อยละ	กลุ่มตัวอย่างที่ 2 จำนวน (คน)	ร้อยละ
มากที่สุด	-	-	4	8
มาก	40	33.3	27	54
ปานกลาง	72	60	19	38
น้อย	-	-	-	-
น้อยที่สุด	8	6.7	-	-
รวม	120	100	50	100

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่ 1 ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นศาสนสถาน วัดดลิ่งต่ำ ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 60 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ 2 มีความคิดเห็นในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 54

ตารางที่ 4 แสดงค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความเหมาะสมของสถานที่ท่องเที่ยวตามแหล่งธรรมชาติ สวนสาธารณะหนองพระแล

ความพึงพอใจ	ผู้ตอบแบบสอบถาม			
	กลุ่มตัวอย่างที่ 1 จำนวน (คน)	ร้อยละ	กลุ่มตัวอย่างที่ 2 จำนวน (คน)	ร้อยละ
มากที่สุด	12	10	28	56
มาก	69	57.5	18	36
ปานกลาง	39	32.5	4	8
น้อย	-	-	-	-
น้อยที่สุด	-	-	-	-
รวม	120	100	50	100

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่ 1 ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของสถานที่ท่องเที่ยวตามแหล่งธรรมชาติ สวนสาธารณะหนองพระแล ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 57.5 ส่วนในกลุ่มตัวอย่างที่ 2 มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 56

ตารางที่ 5 แสดงค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความเหมาะสมของสถานที่ท่องเที่ยวตามแหล่งธรรมชาติบึงมาย

ความพึงพอใจ	ผู้ตอบแบบสอบถาม			
	กลุ่มตัวอย่างที่ 1 จำนวน (คน)	ร้อยละ	กลุ่มตัวอย่างที่ 2 จำนวน (คน)	ร้อยละ
มากที่สุด	-	-	7	14
มาก	16	13.3	19	38
ปานกลาง	76	63.4	24	48
น้อย	-	-	-	-
น้อยที่สุด	28	23.3	-	-
รวม	120	100	50	100

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 2 กลุ่มส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของสถานที่ท่องเที่ยวตามแหล่งธรรมชาติ บึงมาย อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 63.4 และร้อยละ 48 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 แสดงค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความพึงพอใจในการจัดงานประเพณีหรือกิจกรรมต่าง ๆ ภายในตำบลโดยหน่วยงานรัฐ

ความพึงพอใจ	ผู้ตอบแบบสอบถาม			
	กลุ่มตัวอย่างที่ 1 จำนวน (คน)	ร้อยละ	กลุ่มตัวอย่างที่ 2 จำนวน (คน)	ร้อยละ
มากที่สุด	26	21.7	17	34
มาก	52	43.3	27	54
ปานกลาง	38	31.7	6	12
น้อย	4	3.3	-	-
น้อยที่สุด	-	-	-	-
รวม	120	100	50	100

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 2 กลุ่มส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพึงพอใจในการจัดงานประเพณีหรือกิจกรรมต่าง ๆ ภายในตำบลโดยหน่วยงานรัฐ อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 43.3 และร้อยละ 54 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อสถานที่ท่องเที่ยว

การวิเคราะห์ในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ความพึงพอใจต่อสถานที่ท่องเที่ยวของประชากรกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 7 ข้อ ลักษณะ เป็นแบบมาตรประมาณค่าแบบ Likert ชนิด 5 ระดับ โดยค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตารางที่ 7 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อสถานที่ท่องเที่ยว

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น		
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	การแปลความหมาย
กลุ่มตัวอย่างที่ 1			
1. ความพึงพอใจในการจัดงานประเพณีหรือกิจกรรมในสถานที่ท่องเที่ยว	4.33	0.42	พึงพอใจมาก
2. ความพึงพอใจในด้านการคมนาคม (การเดินทาง)	4.71	0.26	พึงพอใจมากที่สุด
3. ความพึงพอใจต่อความหลากหลายในสถานที่ท่องเที่ยว (กิจกรรม, ของฝาก, ร้านค้า)	4.48	0.52	พึงพอใจมาก
4. ความพึงพอใจในหน่วยงานรัฐที่ให้ความสำคัญกับสถานที่ท่องเที่ยว	4.68	0.33	พึงพอใจมากที่สุด
5. ความพึงพอใจในความสะอาด	3.89	0.47	พึงพอใจปานกลาง
6. ความพึงพอใจด้านความสวยงามและเหมาะสมของสถานที่ท่องเที่ยว	4.47	0.56	พึงพอใจมาก
7. ความพึงพอใจการอำนวยความสะดวกภายในสถานที่ท่องเที่ยว (ห้องน้ำ, ศูนย์ให้บริการข้อมูล)	4.26	0.44	พึงพอใจมาก
ความพึงพอใจเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1	4.40	0.43	พึงพอใจมาก
กลุ่มตัวอย่างที่ 2			
1. ความพึงพอใจในการจัดงานประเพณีหรือกิจกรรมในสถานที่ท่องเที่ยว	4.38	0.46	พึงพอใจมาก
2. ความพึงพอใจในด้านการคมนาคม (การเดินทาง)	4.86	0.21	พึงพอใจมากที่สุด
3. ความพึงพอใจต่อความหลากหลายในสถานที่ท่องเที่ยว (กิจกรรม, ของฝาก, ร้านค้า)	4.02	0.34	พึงพอใจมาก
4. ความพึงพอใจในหน่วยงานรัฐที่ให้ความสำคัญกับสถานที่ท่องเที่ยว	4.26	0.44	พึงพอใจมาก
5. ความพึงพอใจในความสะอาดของสถานที่ท่องเที่ยว	4.34	0.47	พึงพอใจมาก
6. ความพึงพอใจด้านความสวยงามและเหมาะสมของสถานที่ท่องเที่ยว	4.69	0.28	พึงพอใจมากที่สุด
7. ความพึงพอใจการอำนวยความสะดวกภายในสถานที่ท่องเที่ยว (ห้องน้ำ, ศูนย์ให้บริการข้อมูล)	4.71	0.26	พึงพอใจมากที่สุด
ความพึงพอใจเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 2	4.46	0.35	พึงพอใจมาก
ความพึงพอใจเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม	4.43	0.39	พึงพอใจมาก

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผล

ผลการวิจัยที่ได้จากการศึกษาความพึงพอใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และการสำรวจความพึงพอใจของ ตำบลทุ่งยั้ง พบประเด็นพอสรุปได้ดังนี้

1.1 ข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 กลุ่มตัวอย่างในท้องถิ่นจำนวน 120

คน

ส่วนที่ 1 จำนวนและร้อยละสภาพของบุคคล

พบว่าประชากรเป็นเพศหญิงจำนวน 84 คน ส่วนเพศชายมีจำนวน 36 คน ส่วนใหญ่มีอายุช่วง 41-50 ปี ร้อยละ 50 รองลงมาเป็นช่วงอายุ 31-40 ปี ร้อยละ 23.3 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่จบระดับ มัธยมศึกษาตอนต้นหรือต่ำกว่ามัธยม ร้อยละ 36.7 รองลงมาเป็นมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ร้อยละ 30

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของสถานที่ท่องเที่ยว

1. วัดพระแท่นศิลาอาสน์ พบว่า ในระดับดีมาก จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 56.7 ในระดับดีจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 23.3 ในระดับปานกลาง จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 20

2. วัดบรมธาตุทุ่งยั้ง พบว่า ในระดับดีมาก จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 47.5 ในระดับดีจำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 40 ในระดับปานกลาง จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5

3. วัดตลิ่งต่ำ พบว่า ในระดับดี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 ในระดับปานกลางจำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 60 และในระดับน้อยที่สุด จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 6.7

4. สวนสาธารณะหนองพระแล พบว่า ในระดับดีมาก จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 10 ระดับดีจำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 57.5 และในระดับปานกลาง จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 32.5

5. เวียงเจ้าเงาะ พบว่า ในระดับดีมาก จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ระดับดี จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 60 และในระดับปานกลาง จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 20

6. บึงมาย พบว่า ในระดับดี จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3 ในระดับปานกลาง จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 63.4 และในระดับน้อยที่สุด จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 23.3

7. ภูมิปัญญาท้องถิ่น (ข้าวหลาม) พบว่า ในระดับดีมาก จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 30 ในระดับดี จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 37.5 ในระดับปานกลาง จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 24.2 และในระดับน้อย จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3

8. ภูมิปัญญาท้องถิ่น (ข้าวเกรียบว่าว) พบว่า ในระดับดีมาก จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 56.7 และในระดับดี จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 43.3

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อสถานที่ท่องเที่ยว

1. ความพึงพอใจในการจัดงานประเพณีหรือกิจกรรมในสถานที่ท่องเที่ยว พบว่ามีค่าเฉลี่ย 4.33 อยู่ในเกณฑ์มีความพึงพอใจมาก
2. ความพึงพอใจในการคมนาคม (การเดินทางมาท่องเที่ยว) มีความสะดวกในการเดินทาง พบว่ามีค่าเฉลี่ย 4.71 อยู่ในเกณฑ์มีความพึงพอใจมากที่สุด
3. ความพึงพอใจในความหลากหลายของสถานที่ท่องเที่ยว (กิจกรรม, ของฝาก) พบว่ามีค่าเฉลี่ย 4.48 อยู่ในเกณฑ์มีความพึงพอใจมาก
4. ความพึงพอใจในหน่วยงานรัฐที่ให้ความสำคัญกับสถานที่ท่องเที่ยว พบว่ามีค่าเฉลี่ย 4.68 อยู่ในเกณฑ์มีความพึงพอใจมากที่สุด
5. ความพึงพอใจความสะอาดของสถานที่ท่องเที่ยว พบว่ามีค่าเฉลี่ย 3.89 อยู่ในเกณฑ์มีระดับความพึงพอใจปานกลาง
6. ความพึงพอใจด้านความสวยงามและเหมาะสมของสถานที่ท่องเที่ยว พบว่ามีค่าเฉลี่ย 4.47 อยู่ในเกณฑ์มีความพึงพอใจมาก
7. ความพึงพอใจการอำนวยความสะดวกภายในสถานที่ท่องเที่ยว (ห้องน้ำ, ศูนย์ให้บริการข้อมูล) พบว่ามีค่าเฉลี่ย 4.26 อยู่ในเกณฑ์มีความพึงพอใจมาก

1.2 ข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2 กลุ่มตัวอย่างภายนอกท้องถิ่น

ส่วนที่ 1 จำนวนและร้อยละสภาพของบุคคล

พบว่า ประชากรเพศหญิงจำนวน 21 คน เพศชาย 29 คน ส่วนใหญ่มีอายุช่วง 21-30 ปี ร้อยละ 36 รองลงมาเป็นช่วงอายุ 31-40 ปี ร้อยละ 28 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่จบระดับ มัธยมศึกษา / ปวช. ร้อยละ 38 รองลงมาเป็นมัธยมศึกษาต้นหรือต่ำกว่า ร้อยละ 26 ซึ่งเท่ากับระดับการศึกษานอนปริญญา/ปวส. ร้อยละ 26

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของสถานที่ท่องเที่ยว

1. วัดพระแท่นศิลาอาสน์ พบว่า ในระดับดีมาก จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 56 ในระดับดี จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 30 ในระดับปานกลาง จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 14
2. วัดบรมธาตุทุ่งยั้ง พบว่า ในระดับดีมาก จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 14 ในระดับดี จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 78 ในระดับปานกลาง จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 8
3. วัดดลิ่งดำ พบว่า ในระดับดีมาก จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 8 ในระดับดี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 54 และในระดับปานกลาง จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 38
4. สวนสาธารณะหนองพระแล พบว่า ในระดับดีมาก จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 56 ระดับดีจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 36 ในระดับปานกลาง จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 8

5. เวียงเจ้าเงาะ พบว่า ในระดับดีมาก จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 14 ระดับดี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 60 และในระดับปานกลาง จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 34 และในระดับน้อยที่สุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2

6. บึงมาย พบว่า ในระดับดี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 14 ในระดับดี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 48 และในระดับปานกลาง จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 38

7. ภูมิปัญญาท้องถิ่น (ข้าวหลาม) พบว่า ในระดับดีมาก จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 60 ในระดับดี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 34 ในระดับปานกลาง จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 6

8. ภูมิปัญญาท้องถิ่น (ข้าวเกรียบว่าว) พบว่า ในระดับดีมาก จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 44 ในระดับดี จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 46 และในระดับปานกลาง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 10

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อสถานที่ท่องเที่ยว

1. ความพึงพอใจในการจัดงานประเพณีหรือกิจกรรมในสถานที่ท่องเที่ยว พบว่ามีค่าเฉลี่ย 4.38 อยู่ในเกณฑ์มีความพึงพอใจมาก

2. ความพึงพอใจในการคมนาคม (การเดินทางมาท่องเที่ยว) มีความสะดวกในการเดินทาง พบว่ามีค่าเฉลี่ย 4.86 อยู่ในเกณฑ์มีความพึงพอใจมากที่สุด

3. ความพึงพอใจในความหลากหลายของสถานที่ท่องเที่ยว (กิจกรรม, ของฝาก) พบว่ามีค่าเฉลี่ย 4.02 อยู่ในเกณฑ์มีความพึงพอใจมาก

4. ความพึงพอใจในหน่วยงานรัฐที่ให้ความสำคัญกับสถานที่ท่องเที่ยว พบว่ามีค่าเฉลี่ย 4.26 อยู่ในเกณฑ์มีความพึงพอใจมาก

5. ความพึงพอใจความสะอาดของสถานที่ท่องเที่ยว พบว่ามีค่าเฉลี่ย 4.34 อยู่ในเกณฑ์มีระดับความพึงพอใจมาก

6. ความพึงพอใจด้านความสวยงามและเหมาะสมของสถานที่ท่องเที่ยว พบว่ามีค่าเฉลี่ย 4.69 อยู่ในเกณฑ์มีความพึงพอใจมากที่สุด

7. ความพึงพอใจการอำนวยความสะดวกภายในสถานที่ท่องเที่ยว (ห้องน้ำ, ศูนย์ให้บริการข้อมูล) พบว่ามีค่าเฉลี่ย 4.71 อยู่ในเกณฑ์มีความพึงพอใจมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานในการศึกษาความพึงพอใจของแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ใน ต.ทุ่งยัง อ.ลับแล จ.อุตรดิตถ์ วาระดับความพึงพอใจต่อสถานที่ท่องเที่ยวระหว่างกลุ่มประชากรตัวอย่างที่อยู่ในท้องถิ่นกับกลุ่มประชากรที่เป็นผู้มาเที่ยวชมซึ่งถือเป็นประชากรจากภายนอกควรมีความแตกต่างกันอันเนื่องมาจากการรับรู้และรับทราบข้อมูลพื้นฐานที่แตกต่างกัน จากการศึกษาวิจัยพบว่าระดับความพึงพอใจมีทั้งที่สอดคล้องและไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เช่น ระดับความพึงพอใจ

ของศาสนสถานวัดพระแท่นศิลาอาสน์ มีระดับความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนในท้องถิ่นมีระดับความพึงพอใจที่ 56.70% อยู่ในระดับดีมาก และกลุ่มตัวอย่างผู้มาเที่ยวชมที่เป็นประชากรจากภายนอกมีระดับความพึงพอใจที่ 56.00% อยู่ในระดับดีมากเหมือนกัน ดังนั้นจึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ หรือระดับความพึงพอใจของสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติหนองพระแล มีระดับความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างสอดคล้องกับสมมติฐาน คือประชาชนในท้องถิ่นมีระดับความพึงพอใจที่ 57.50% อยู่ในระดับดี และกลุ่มตัวอย่างผู้มาเที่ยวชมมีระดับความพึงพอใจที่ 56.00% อยู่ในระดับดีมาก ซึ่งกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีระดับความพึงพอใจแตกต่างกันตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากผลการศึกษาวิจัยพบว่าความแตกต่างของระดับความพึงพอใจของสถานที่ท่องเที่ยวใน ต.ทุ่งยั้ง ของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มมีความแตกต่างกันไม่มากนัก ดังนั้นเพื่อเป็นการพัฒนาการทดสอบสมมติฐานควรมีการปรับปรุงกลุ่มตัวอย่างให้เป็นกลุ่มตัวอย่างเดียว โดยอาจใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม แทนที่การกำหนดกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยในครั้งนี้โดยแบ่งกลุ่มประชากรตามพื้นที่หรือตามสถานที่ท่องเที่ยว และสุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่ต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เชิดศักดิ์ โฆวาสินธ์ ,2545 ที่พบว่าการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่มโดยแบ่งกลุ่มประชากรตามพื้นที่ และทำการสุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่กำหนดไว้ความแตกต่างของข้อมูลที่จะทำการศึกษามีไม่มาก หรือเรียกว่ามีความเป็นเอกพันธ์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1.1 ภาครัฐหรือหน่วยงานรัฐควรประชาสัมพันธ์ข้อมูลด้านแหล่งท่องเที่ยวให้กับบริษัทจัดทัวร์ทั้งที่อยู่ในพื้นที่ตำบลทุ่งยั้งและนอกพื้นที่ เพื่อเป็นการกระจายข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวในตำบล รวมทั้งเป็นการส่งเสริมรายได้ของประชากรในตำบลอีกทางหนึ่ง

1.2 ต้องให้ชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม และมีบทบาทมากขึ้นในการจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และเพื่อเป็นรายได้เสริมของหมู่บ้าน

1.3 หน่วยงานที่รับผิดชอบควรสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมภายในแหล่งท่องเที่ยวของตำบล เพื่อเป็นการดึงดูดให้มีผู้มาเยี่ยมชมแหล่งท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น

1.4 ควรให้ความสำคัญในด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกในสถานที่ท่องเที่ยวแต่ละแห่งให้เพียงพอต่อการใช้บริการ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาในเรื่องของการจัดการในการวางแผนจัดระบบการท่องเที่ยว เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

2.2 ควรมีการพัฒนาแผนที่การท่องเที่ยวในตำบล หรือขยายพื้นที่ให้เป็นแผนที่ท่องเที่ยวระดับอำเภอ พร้อมทั้งถ่ายทอดและประชาสัมพันธ์ข้อมูลแผนที่ให้กับหน่วยงานรัฐและเอกชนได้นำไปใช้ประโยชน์

บรรณานุกรม

- กรรณิการ์ เล็กบุญญาสิน. (2538). คนต้นน้ำประวัติศาสตร์ความเกี่ยวพันระหว่างคนกับธรรมชาติในระบบกลุ่มนิเวศลุ่มน้ำแม่ปิง. กรุงเทพฯ : สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา.
- กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์. [ออนไลน์]. (2 ธันวาคม 2552). แหล่งที่มา: [http:// www.arts.kmutt.ac.th](http://www.arts.kmutt.ac.th).
- ฉลาดชาย รมิตานนท์. (2537). วัฒนธรรมกับความหลากหลายทางชีวภาพ. กรุงเทพฯ : สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา.
- ชูสิทธิ์ ชูชาติ. (2538). การวิจัยเรื่องการใช้ภูมิปัญญาชาวบ้านในการอนุรักษ์ป่าและระบบนิเวศเพื่อปัญหาภัยแล้งของประเทศไทย. เชียงใหม่ : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏเชียงใหม่.
- ชูสิทธิ์ ชูชาติ และคณะ. (2538). การวิจัยเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในมณฑลยูนนาน. เชียงใหม่ : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏเชียงใหม่.
- (2543). โครงการรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตลุ่มน้ำแม่วาง. เชียงใหม่ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- ทราเวลโอปิกโพสต์. วัดพระแท่นศิลาอาสน์. [ออนไลน์]. (30 สิงหาคม 2551). แหล่งที่มา : <http://www.travel.ohpicpost.com>.
- เทศบาลตำบลทุ่งยั้ง. แผนที่ตั้ง. [ออนไลน์]. (18 พฤษภาคม 2550). แหล่งที่มา : <http://www.tessabanthungyang.org/>.
- วัดบรมธาตุทุ่งยั้งวัดคู่บ้านคูเมืองลับแล. [ออนไลน์]. (19 พฤศจิกายน 2552). แหล่งที่มา : <http://www.tessabanthungyang.org/>.
- วัดพระแท่นศิลาอาสน์. [ออนไลน์]. (19 พฤศจิกายน 2552). แหล่งที่มา : <http://www.tessabanthungyang.org>.
- ปัทมกร ขนุดิวโร. ขนบธรรมเนียม ประเพณีของบ้านทุ่งยั้ง. [ออนไลน์]. (2 พฤศจิกายน 2552). แหล่งที่มา : <http://www.panyathai.or.th>.
- ยุวดี นิรัตน์ตระกูล. (2538). การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์. กรุงเทพฯ : จุลสารการท่องเที่ยว.